

Sari Tanus kd ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä keliakiakorvauksen palauttamiseen (15 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Keliakia on vakava, perinnöllinen, parantumaton autoimmuunisairaus, jonka ainoana hoitona on elinikäinen, ehdottoman tarkka gluteeniton erityisruokavalio. Jo hyvin pienet määrät gluteenia ruokavaliossa riittävät käynnistämään ohutsuolta vaurioittavan reaktion ja vaarantamaan keliakiapotilaan terveyden. Hoitamaton tai huonosti hoidettu keliakia lisää riskiä sairastua moniin muihin vakaviin sairauksiin, kuten osteoporoosiin, anemiaan, masennukseen ja suoliston syöpään. Hoitamaton keliakia aiheuttaa monenlaisten vatsavaivojen lisäksi myös lapsettomuutta, hermosto-oireita, nivelsairauksia ja lapsilla kasvuhäiriöitä ja murrosiän viivästymistä.

Hallitus poisti vuoden 2016 alusta keliakikkojen ruokavaliokorvauksen, jota keliakiaa sairastavat olivat voineet hakea vuodesta 2002 lähtien gluteenittomasta ruokavaliosta aiheutuvien merkittävien lisäkustannusten kattamiseksi. Ennen korvauksen poistamista keliakiakorvauksen määrä oli 23,60 euroa kuukaudessa 16 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille keliakikoille. Vuoden 2015 lopussa ruokavaliokorvauksen saajia oli Kelan tilaston mukaan 34 520.

Arvion mukaan Suomessa on noin 38 500 keliakiaa sairastavaa henkilöä, joilla sairaus on asianmukaisesti diagnosoitu. Keliakia voidaan todeta mittaamalla verestä keliakian vasta-aineet, tutkimalla koepala ohutsuolesta tai ihokeliakiassa tutkimalla koepala iholta. Toisaalta on arvioitu, että luku on paljon isompi, ja että jopa yli puolet tapauksista jää diagnosoimatta.

Vuoden 2017 hintaselvityksen mukaan keliakian hoidon kustannukset ovat 62 euroa kuukaudessa eli 744 euroa vuodessa. Keliakia on autoimmuunisairaus. Useisiin autoimmuunisairauksiin on käytössä lääkehoito ja yhteiskunta tukee niiden hoitoa lääkkeiden erityiskorvauksella (65 % tai 100 %). Keliakikon lääkkeenä toimii gluteeniton ruokavalio, minkä vuoksi se tulee rinnastaa lääkärin määräämään lääkehoitoon ja keliakikoiden ruokavaliosta tulevat lisäkustannukset tulee rinnastaa muiden vaikeiden ja pitkäaikaisten sairauksien lääkekorvauksiin.

Keliakia on myös perinnöllinen tauti, mistä johtuen keliakiakorvauksen merkitys sairauden hoitamisen kannalta korostuu erityisesti perheissä. Lapsiperheiden ohella keliakiakorvauksen erittäin tärkeä merkitys korostuu erityisesti pienituloisten, opiskelijoiden, työttömien ja eläkeläisten kohdalla. Huomioitavaa myös on, että hoitamattomasta tai huonosti hoidetusta keliakiasta aiheutuneet lisäsairaudet aiheuttavat yhteiskunnalle merkittäviä lisäkustannuksia lääkärikäynteinä, tutkimuskuluina, lääkekorvauksina ja sairauspoissaoloina.

Talousarvioaloite TAA 434/2022 vp

KD eduskuntaryhmä esittää, että keliakikoiden ruokavaliokorvaus palautetaan siten, että oikeus keliakiakorvaukseen olisi 16 vuotta täyttäneellä henkilöllä, jolla keliakia tai ihokeliakia on asianmukaisesti todettu ja sen takia on ehdottoman välttämätöntä käyttää jatkuvasti ainoastaan gluteenittomia tuotteita. Keliakiakorvaus olisi 31 euroa kuukaudessa ja sitä voitaisiin maksaa samanaikaisesti vammaistuen tai hoitotuen kanssa. Aloite sisältyy KD eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin vuodelle 2023.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 15 000 000 euroa momentille 33.40.60 keliakiakorvauksen palauttamiseen.

Helsingissä 30.9.2022

Sari Tanus kd
Peter Östman kd
Sari Essayah kd
Antero Laukkanen kd
Päivi Räsänen kd